

Müzik dünyasının merkezi: Londra

Yazan : Frank G. BARKER

1847 senesinde Verdi şunları yazmıştı : «Londra'da Napoli'nin iklimi de olsaydı, cennetin hasretini çekmek lüzumu hasıl olmazdı.»

Haddi zatinde İtalyan bestekârının hayranlığını Londra'daki musiki kalitesi veya musiki faaliyetlerinin bolluğundan ziyade, azameti, evlerinin temizliği ve doklarının romantik çağırısı cezbetmişti. Muhakkak ki son operası «I Masnadieri» nin ilk temsilinde Kraliçe Viktorya ile eşi ve Prens Louis Napoleon ve Wellington Dükü'nün hazır bulunuşu da kendisine gurur vermişti.

O günlerde Londra, gitgide artan bir ticaret ve moda merkezi olmasına rağmen müzik şehri olarak Paris veya Viyana'ya rakip değildi. Ancak bugün Londra'da ikamet eden bir müziksever, dünyadaki bütün müzik festivallerini dolayan bir kimseden çok daha fazla ve mütenevvi konser dinleme fırsatına sahiptir.

Londra'daki musiki âleminin milletlerarası mahiyeti Eylül'den Haziran ayına kadar 10 ay sürmektedir. Bu faaliyetlerin ekseriyeti Kraliyet Opera binası ile Kraliyet Festival Konser salonunda cereyan eder.

Müteakiben Kraliyet Opera Salonu kapanır ve festival salonunda bale temsilleri başlarken, Londra şehri festivali ve Kraliyet Albert Hall da meşhur «Promenade» (gezinti) konserleri başlar. Temmuz ve Ağustos aylarında Londra'da opera faaliyeti tamamen durmaktaysa da, meraklılar gala kıyafetleri ile Londra'dan iki saat mesafede bulunan Glyndenbourne festival opera temsillerine giderler.

Kraliyet Festival Salonu 1951 senesi Londra festivalinin bir hatırası olarak kalmıştır.

Tipik bir konser haftasında müzikseverler bu sa-

londa beş ileri gelen orkestrayı dinleme fırsatını elde ederler. Londra Senfoni Orkestrası, Londra Filarmoni orkestrası, Yeni Filarmonia orkestrası, BBC Senfoni ve Kraliyet Filarmoni orkestrası. Bu orkestralar Otto Klemperer, Pierre Boulez, Istvan Kertesz, Colin Davis ve Claudio Abbado şefliğinde konserlerini verirler. Solist olarak Rudolf Firkusny, Jacqueline de Pre, Claudio Arreau. Matislaw Rostropovich veya Isaac Stern karşınıza çıkabilir.

Yabancı bir orkestranın konser vermediği ay hemen hemen yoktur. Son zamanlarda gelen misafir orkestralar arasında Berlin, Viyana ve Moskova filarmoni orkestraları, Amsterdam Concertgeboaw orkestrası, Leipzig Gewandhaus orkestrası, Fransız ve Japon Radyo orkestraları, New York Filarmonik Senfoni orkestrası ve Orchestra Sinfonica Nacional de Meksiko sayılabilir.

Victoria devrinden kalma vasi Albert Hall konser salonu, Festival Hall salonu kadar kolaylıkları ihtiva etmemekle beraber Londralı'lar bu salona hisleri ile bağlıdırlar. Senenin büyük bir kısmı müzik dışı faaliyetlere hasredilmesine mukabil yaz aylarında meşhur Promenade konserleri burada verilir. Bu konserler Londra'nın müzik hayatının önemli bir olayını teşkil eder. Büyük bir ekseriyeti müzik zevkini ilk defa tadan gençlerin teşkil ettiği 5.000 dinleyici her akşam, son derece zevkle hazırlanmış programlar ve Stokowsky veya Boulez gibi ünlü misafir orkestra şeflerinin idaresinde konserler dinler. Bu sene ilk defa yabancı bir orkestra Promenade konserlerine iştirak etti - Gennedi Roshdestvensky idaresinde Moskova radyo orkestrası. Promenade konserlerinin en büyük hususiyeti resmîyetten uzak olması ve bilet ücretlerinin düşük olması.

ORİJİNAL LİSANLARDA OPERA

Covent Garde'deki Kraliyet Opera House salonunda, George Solti'nin müzikal idaresinde daimî bir kadro bulunmaktadır, ancak baş roller için yabancı sanatkar davet etmekte ve ekseri operaları orijinal lisanslarla oynamaktadır. Bu yıldız sistemi ile Maria Callas, Birgit Nilsson, Mirella Freni ve Tito Gobbi daimî olarak temsillere iştirak ettikleri gibi seneler boyunca Glyndenbourne dinleyicilerin hayran oldukları Oralia Dominguez de burada şarkı söylemiştir.

İngilizce operalar Sadler's Wells de oynanmakta ve bazen tek bir hafta içinde Verdi, Mozart, Janacek, Offenbach ve Richard Rodney Bennett'in operaları temsil edilmektedir. Bundan daha fazla da evrensel olunamaz.